

ва раздѣление на силитѣ, напомня на българитѣ да мислятъ за свободата си, още повече, че българскиятъ въпросъ е единъ източень въпросъ: „Европа гледа на него кѣту на баснословная ябълкж“, и понеже никой не може да я вземе, то ще бждатъ принудени да го разрешатъ въ полза на българитѣ.⁹ Даже и на черковния въпросъ той гледа като на политичень — и тукъ сѣщо се вмѣквала намѣсата на западни държавни фактори и похитители на българската свобода.

Макаръ и скептиченъ, Раковски иска да се изпрати до западноевропейскитѣ държави човѣкъ, „който да обѣди всички кабинети отъ коихъ зависи сѣдба Востока“ (1861). Въ Русия, обаче, той не вѣрва; не само къмъ нея — той гледа съ недовѣрие и на другитѣ държави, дори на съседнитѣ, защото, пише Раковски, „ние, българи, сме окръжени отъ сички страни отъ неприѣтели, никой не ще наше напредване, но всѣки въобщѣ ищи да ся ползува отъ нашъж слабостъ. Тукъ спадатъ и всички славянски народи“ (1861).¹⁰ Бдящъ за сѣдбата на своя народъ, кореспондиращъ съ видни държавници¹¹ и лица въ тона на дипломатъ, сѣщевременно у него нераздѣлно живѣе